

Afschaffing verplicht procuraat uitgesteld

De geplande afschaffing van het verplicht procuraat op 1 maart 2008 wordt alsnog met een halfjaar uitgesteld. Mr. Theo Groeneveld, lid van de Raad voor de rechtspraak is daar blij mee. Waarom waren de rechtbanken klaar en de hoven niet?

Foto: Gerhard van Roon

Theo Groeneveld: 'Het is geen koudwatervrees, we hebben een reëel probleem'

.....
Michel Knapen
journalist
.....

In de periode dat advocatenkantoren zich al voorbereiden op de aangekondigde afschaffing van het verplicht procuraat – dat instituut zou op 1 maart 2008 tot het verleden behoren – begon het in de boezem van de rechtspraak langzaam duidelijk te worden: op die datum zijn de vijf gerechtshoven nog niet klaar voor het procuraatloze tijdperk.

Theo Groeneveld, als lid van de Raad voor de rechtspraak verantwoordelijk voor de afschaffing van het procuraat: 'De vraag werd al eerder opgeworpen: is de datum die de minister noemt wel haalbaar? Een aantal keren is er vanuit de Raad aangedrongen op enige souplesse. De Raad had al eerder gezegd: vóór 1 januari 2008 is het computersysteem van de hoven nog niet op orde.'

En nu is dat zeker. In de digitale sfeer zijn de problemen moeilijk te overschatten, zegt Groeneveld. In het compu-

tersysteem Reis ('rechterlijk informatiesysteem'), waarop het Roljournaal voor de gerechtshoven gaat draaien, moeten de werkprocessen worden gedigitaliseerd, en dat heeft meer voeten in aarde dan verwacht. 'Ga je toch over tot afschaffing van het verplicht procuraat, dan trekt dat een enorme wissel op de rechtspraak en zal dat ook repercussies hebben voor de advocatuur.'

Dat de computerproblemen al langer bekend waren, wil volgens Groeneveld niet zeggen dat ze eerder hadden kunnen worden opgelost. 'De hoven hebben er hard aan gewerkt, daar ligt het niet aan. Dat de negentien rechtbanken wél klaar waren voor de afschaffing komt omdat zij al een Roljournaal hebben dat op de bestaande automatisering kan draaien en ze hadden op dat punt hun organisatie op orde. Ook die organisatieontwikkeling moeten de hoven nog doen. Daarnaast zijn de hoven, anders dan de rechtbanken, nog niet overgegaan op de schriftelijke rol. De rechtbanken werken al sinds 2002 met

het roljournaal, de hoven zijn er nog niet mee bezig.' Dat desondanks aan de datum van 1 maart 2008 werd vastgehouden, kan worden gezien als 'tactiek': 'Zo houd je druk op de pot. Je hoopt als ministerie dat veranderingen sneller worden doorgevoerd.' Maar de advocatuur zat niet te wachten op (opnieuw) uitstel van de afschaffing van het verplicht procuraat. Veel kantoren zijn al bezig om de werkprocessen af te stemmen op de nieuwe situatie. Cliënten werd verteld dat advocaten geen procureursdiensten meer zouden verrichten. Sommigen kantoren staan al klaar om hun procuraatsafdeling te sluiten.

'Dat was best een punt', reageert Groeneveld. 'Maar we hebben goed overleg gevoerd met de Orde en hen goed inzicht gegeven in onze problemen. De Orde vond uitstel niet prettig. Ze waren kritisch maar wel positief kritisch. Ons werd gevraagd: heeft de rechtspraak eigenlijk geen koudwatervrees? Een terechte vraag, maar dat was het niet. We hebben een reëel probleem.'

Alles afwegende heeft de NOvA zich achter het verzoek tot uitstel geplaatst, zegt Groeneveld. 'Met als argument: beter een goed systeem dat wat later ingaat dan nu aandringen op een situatie die niet zou werken. Overigens zou de NOvA bij de minister een gewillig oor hebben gevonden als ze toch had aangedrongen op de afschaffing per 1 maart. Maar het probleem van de één – de gerechtshoven – zou dan ook een probleem van de ander – de advocatuur – zijn geworden. Daarom wilde niemand een premature invoering.' De nieuwe datum waarop het verplicht procuraat echt moet zijn afgeschaft is 1 september 2008, dus een halfjaar later dan de vorige streefdatum. Groeneveld: 'Het komende jaar gaan we de processystemen klaar maken waarop het roljournaal moet gaan werken. Als Raad voor de rechtspraak faciliteren we de projectgroepen – met mensen en met financiering – die zich hiermee bezighouden. We hebben het vaste voornemen om de nieuwe datum te halen.'